

คู่มือ

การขับเคลื่อนโครงการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สู่สถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนโครงการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการสถานศึกษา และการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกๆระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายในปีการศึกษา 2560 ครอบคลุมโรงเรียนในสังกัดสพฐ.

ในการนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จึงได้จัดทำคู่มือการขับเคลื่อนโครงการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา : การประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้หน่วยงานในสังกัดนำไปเป็นแนวทางในการสมัครขอเข้ารับการประเมิน

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๑
พฤษภาคม 2560

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คู่มือการขับเคลื่อนโครงการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1	
1. ความเป็นมา	1
2. การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.....	2
3. วัตถุประสงค์.....	4
4. กลุ่มเป้าหมาย.....	5
5. นิยามศัพท์.....	5
6. เครือข่ายหน่วยงานที่รับผิดชอบ	6
- แผนภูมิแสดงบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	7
- แผนภูมิแสดงขั้นตอนในการสมัครขอรับการประเมิน.....	9
- แผนภูมิแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสู่ความยั่งยืน.....	8
7. วิธีการประเมิน.....	10
8. เครื่องมือประเมิน.....	10
9. รายการประเมิน และเกณฑ์คุณภาพ.....	11
10. เอกสารอ้างอิง.....	15
ภาคผนวก.....	16
- แบบประเมิน	

การขับเคลื่อนโครงการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

1. ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานจะทำอะไร/ปฏิบัติงานใดๆให้หา/มีความรู้ให้เพียงพอ มีความรอบรู้ รอบคอบ และต้องมีคุณธรรม โดยยึด 3 หลักการ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ การวางรากฐานการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับทุกคนทุกระดับในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนอันจะเป็นกำลังสำคัญ เป็นอนาคตของชาติ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ก็มีบทบัญญัติอันเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บัญญัติไว้คือ หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 75 วรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า “มาตรา 75 รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และในหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 257 (1) ที่บัญญัติว่า “ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจ”

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2560-2579) กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องสนองตอบ ต่อผลประโยชน์ แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคาม ทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลาง พหุสังคม และการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคง.....”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในสังกัดกระจายทั่วประเทศ ตระหนักเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด ปลูกฝังการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้กำหนดเป็นจุดเน้นที่สำคัญ โดยกำหนดในกลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา ซึ่งมีระบบการกำกับติดตามการดำเนินงาน ระบุชัดเจนในคำรับรองการปฏิบัติราชการ อีกทั้งนวัตกรรมจัดการศึกษา แนวทางการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) ได้กำหนดในสาระการเรียนรู้สู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล สาระการเรียนรู้โลกศึกษา (Global Education) คือ เรียนรู้ถิ่นฐาน สืบสานวิถีไทย มองไกลศึกษาโลก สืบโชคชะตามนุษย์ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการประยุกต์หลักคิดจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งสิ้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ นโยบายในการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 2 (พ.ศ. 2552 – 2561) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 – 2561) เป็นการปฏิรูปใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งได้ขับเคลื่อน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด น้อมนำ ศาสตร์พระราชายี่เกี่ยวกับการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงประกาศของ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติการยกระดับคุณภาพนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๗ ข้อที่ ๖ กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นให้นักเรียนเกิดจิตสำนึก รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รวมถึงเข้าใจหลักการของ ประชาธิปไตยและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยให้ความรู้ และความเข้าใจ ในศาสตร์พระราชายี่ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา ให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนในสังกัด สามารถขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ การปฏิบัติเป็นรูปธรรม เป็นเป็นอย่างดี สร้างเครือข่าย ขยายผลต่อเนื่องสู่ความยั่งยืน

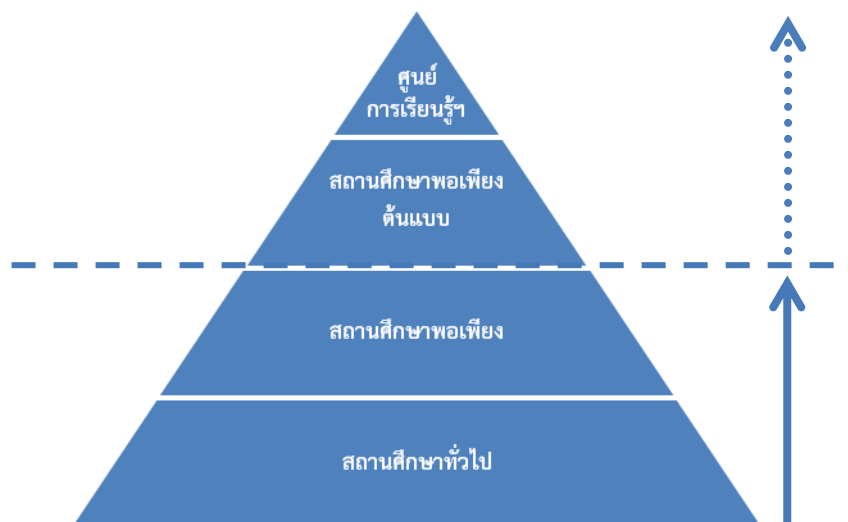
ประกอบด้วยกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการด้านศึกษา เพื่อพัฒนา เยาวชนและประชาชนคนไทยให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมือง เมืองไทยและพลเมืองโลก จากวิกฤตปัญหาของชาติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลได้น้อม นำหลักปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 76 และมาตรา 83 (1) และกำหนดเป็นกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9, 10 และอยู่ใน ยุทธศาสตร์ฉบับที่ 11 ด้วย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่สถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา มีข้อบ่งชี้การขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการบริหารจัดการ
- 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ข้อที่ 5 ในจำนวน 8 ข้อ คือ “อยู่อย่างพอเพียง”

2. การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเป็นนโยบายให้ทุกสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ในลักษณะ องค์กรรวม คือ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิด / กรอบการดำเนินงานและ การปฏิบัติ ในด้านการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เป็นวิถีปฏิบัติของครู บุคลากร นักเรียน และเป็นแบบอย่างแก่ชุมชน ซึ่ง สพฐ. ได้กำหนดระดับคุณภาพการพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น 4 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สถานศึกษาทั่วไป : สถานศึกษาที่เริ่มน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา ตั้งแต่การบริหารสถานศึกษา การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับที่ 2 สถานศึกษาพอเพียง : สถานศึกษาทั่วไปที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงซึ่งเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ประเมินสถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)

ระดับที่ 3 สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ : สถานศึกษาพอเพียงที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพพร้อมเป็นแหล่งศึกษาดูงานของสถานศึกษาอื่น ๆ ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการสถานศึกษา

ระดับที่ 4 ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา : สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบที่มีศักยภาพในการเป็นแหล่งเรียนรู้และพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาทั่วไปที่ต้องการพัฒนาสู่ความเป็นสถานศึกษาพอเพียง

ทั้งนี้ สพฐ. ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน คือ ปี 2560 อย่างน้อยที่สุด ทุกโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่ต้องพัฒนาและผ่านการประเมินเป็น “สถานศึกษาพอเพียง”

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วย

ความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ

เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พันธนาการอยู่กับสิ่งใด หากกล่าวโดยสรุป คือ หันกลับมายึดเส้นทางสายกลาง ในการดำรงชีวิต

กล่าวโดยสรุป ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิด และหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเพื่อนำไปสู่ความพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของคนไทย สังคมไทย เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ถ้าใช้หลักความพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ก็จะสามารถอยู่ได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ปรับตัวและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้

โรงเรียนเป็นสถานที่ในการผลิตพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติ เป็นแหล่งการเรียนรู้ พัฒนาทางด้านสติปัญญา ทางด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ และทางด้านสังคม ในสังคมปัจจุบันมีความเจริญและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีมากมาย การพัฒนาด้านจิตใจ คุณธรรมและจริยธรรมยังมีน้อย ดังนั้น โรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนสามารถเรียนรู้ในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข เมื่อนักเรียนมีคุณธรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น และบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติที่ว่านักเรียนเป็นผู้ที่ ดี เก่ง มีสุข และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

3.วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความตระหนัก ส่งเสริมให้สถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชา/หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการ และผ่านเกณฑ์ประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงครบ 100 % ในปีการศึกษา 2561
2. เพื่อพัฒนา และส่งเสริมสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบให้ผ่านเกณฑ์ประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสังกัดครบทุกโรงเรียน ในปีการศึกษา 2561 รวมทั้งส่งเสริมสถานศึกษาพอเพียงประเมินคงสภาพ เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบสู่ความยั่งยืน และการประเมินเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
4. เพื่อพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
5. เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
6. เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน
7. เพื่อสร้างคนดีให้กับชุมชน สังคม และประเทศชาติ

4. กลุ่มเป้าหมาย

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ยังไม่เป็นสถานศึกษาพอเพียง เป็นสถานศึกษาทั่วไป ได้แก่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 โรงเรียนในสังกัดเอกชน โรงเรียนในสังกัดการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนในสังกัด ดชด. ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง เพื่อสามารถพร้อมรับการประเมินได้ภายในปีการศึกษานั้นๆ

5. นิยามศัพท์ นิยามศัพท์มีดังต่อไปนี้

2 เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ใดๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัย ทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความ ระมัดระวังใน ชั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขความธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความ ซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

3 หลักการ (ความพอเพียง) จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไป อย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

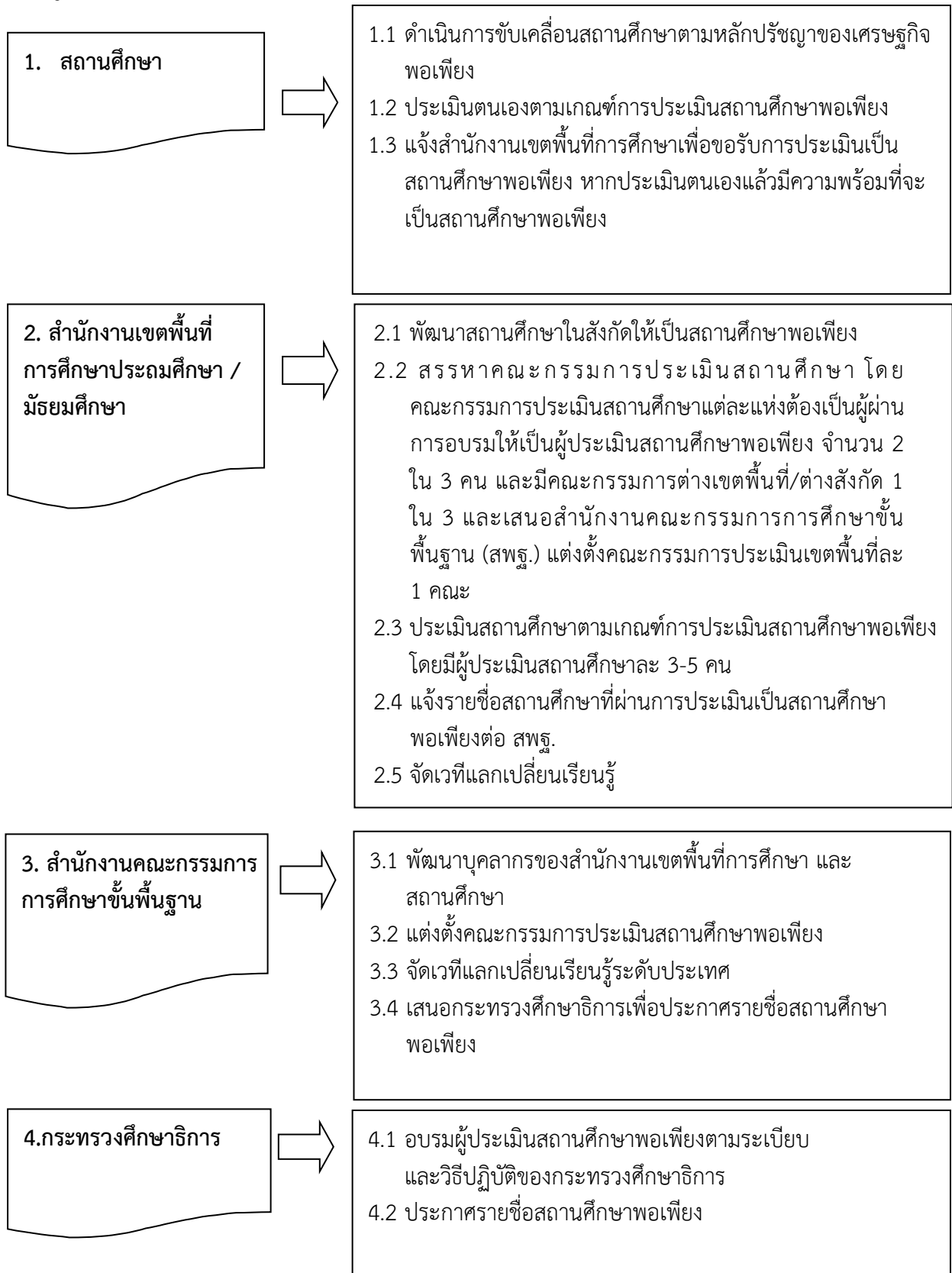
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลง ด้าน ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้ง ไกลและใกล้

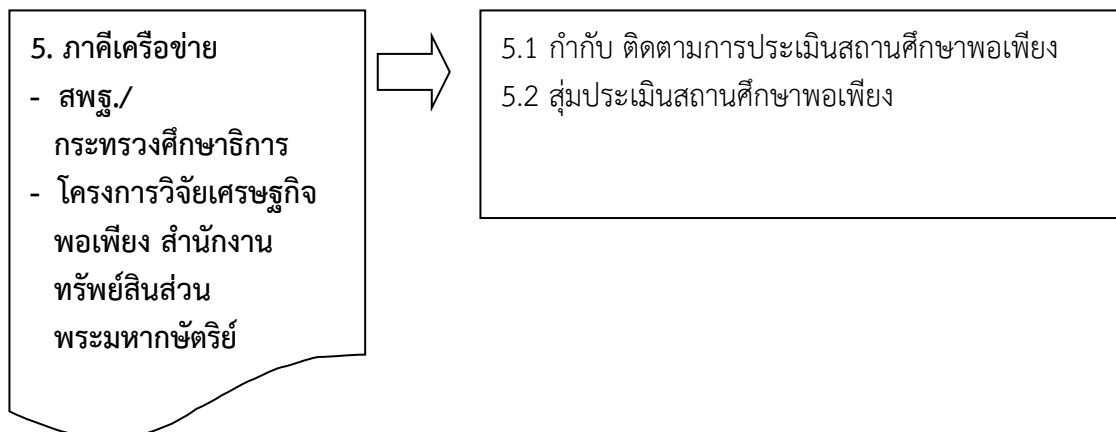
4 มิติ เป็นผลที่เกิดขึ้นหลังการกระทำหรือปฏิบัติ ได้แก่ **ด้านวัตถุ/สังคม/สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรม** เป็นผลที่คาดว่าจะได้รับการปฏิบัติ/ผลจากการกระทำ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือ วัฒนธรรม

6. เครือข่ายหน่วยงานที่รับผิดชอบ

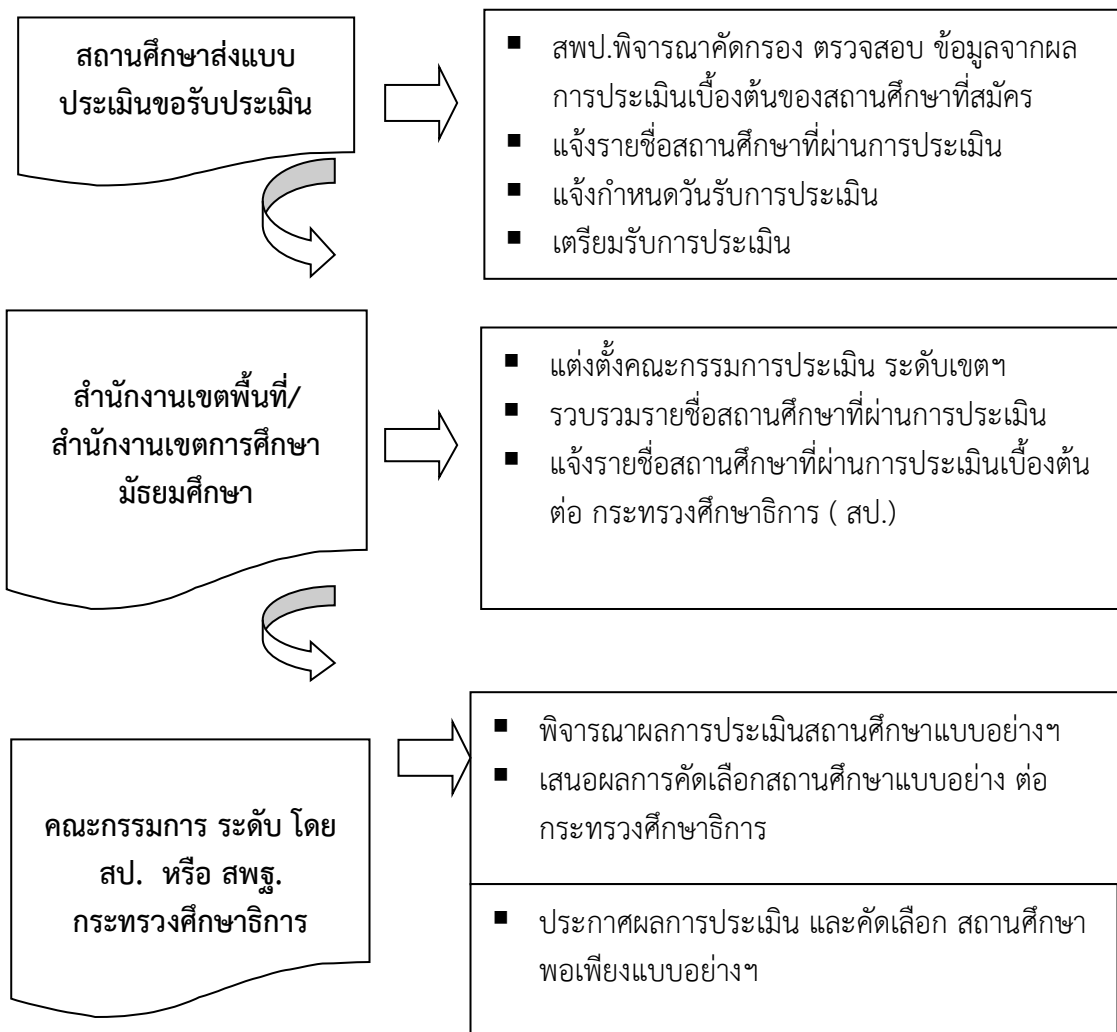
1. กระทรวงศึกษาธิการ
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

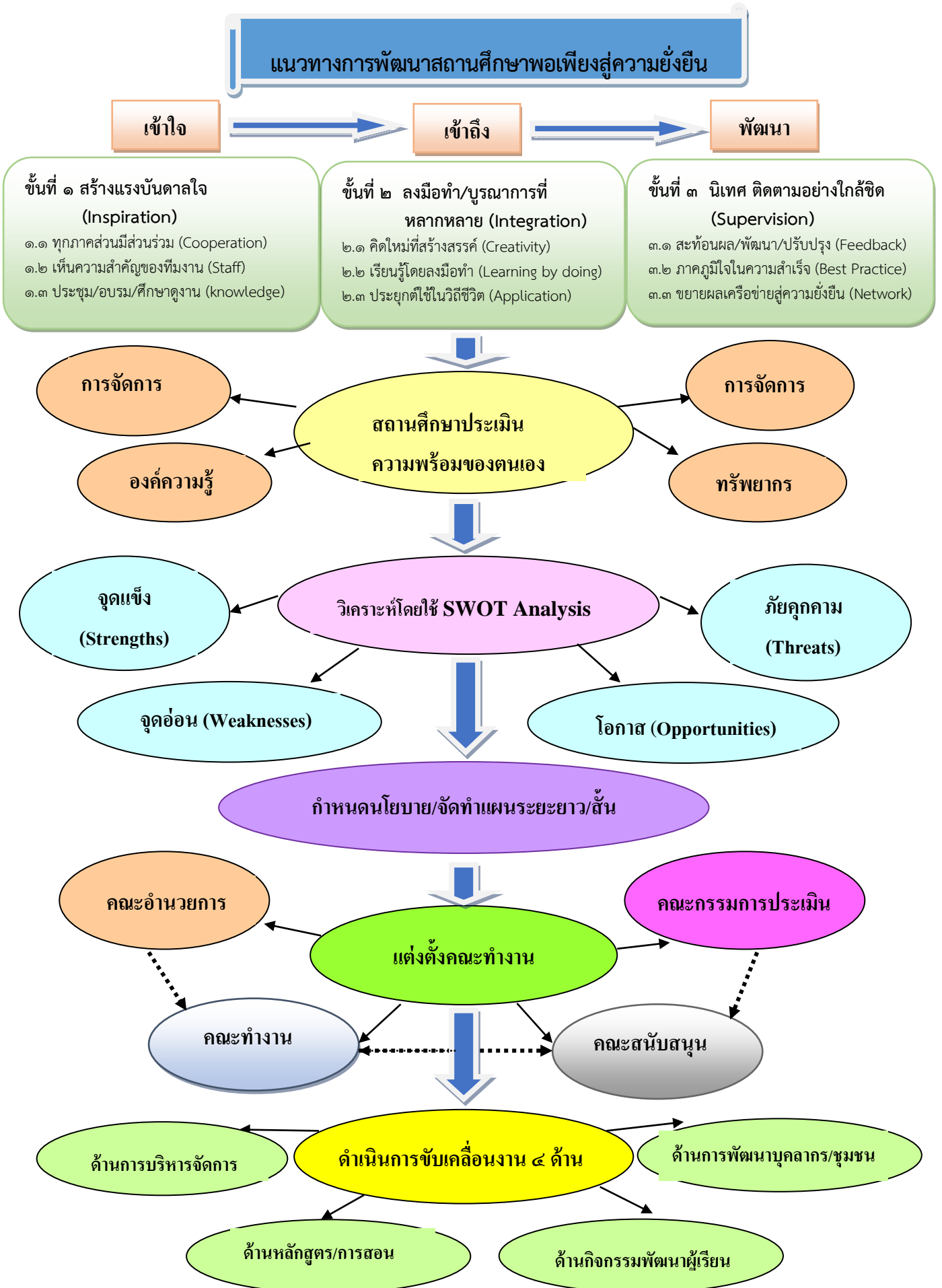
แผนภูมิแสดงบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แผนภูมิแสดงขั้นตอนในการสมัครรับการประเมิน

โมเดลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒ เงื่อนไข

เงื่อนไขความรู้
(รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)

เงื่อนไขคุณธรรม
(ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด อุดม)

๓ หลักการ

ทางสายกลาง

๔ มิติ

ผลที่เกิดขึ้นสู่สมดุล ๔ มิติ
วัตถุ / สังคม / สิ่งแวดล้อม / วัฒนธรรม

7. วิธีการประเมิน

- โดยใช้เครื่องมือประเมินสถานศึกษาพอเพียงจากต้นฉบับเดิม “เครื่องมือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ” เพื่อใช้เป็น “เครื่องมือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
- **ขั้นตอนการประเมิน**
 - **สถานศึกษาทั่วไป** : สพป./สพม. ให้สถานศึกษาดำเนินการประเมินตนเองตามเกณฑ์เครื่องมือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างฯ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม สำหรับการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง (กลุ่ม A เกณฑ์คุณภาพระดับ 4 ขึ้นไป กลุ่ม B เกณฑ์คุณภาพอยู่ระหว่างระดับ 3 ขึ้นไป และกลุ่ม C เกณฑ์คุณภาพต่ำกว่าระดับ 2)
 - **สถานศึกษาพอเพียง** : สถานศึกษาทั่วไปที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์คุณภาพในระดับ 3 ขึ้นไป ในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน ตามเกณฑ์ของ ศธ. โดยผู้ประเมินที่ ศธ. กำหนด (2 ใน 3 ของคณะกรรมการต้องคัดเลือกจากรายชื่อที่ ศธ. แต่งตั้ง) และมีการประเมินสุ่มตรวจ (Spot Check) โดยคณะกรรมการส่วนกลาง
- **การพัฒนาสถานศึกษาทั่วไปให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง**
 - สพป.พช.1 จัดให้สถานศึกษาในเขตพื้นที่ ทำการประเมินตนเองตาม **เกณฑ์ประเมินสถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ** แล้วนำมาจัดกลุ่มตามระดับคุณภาพเป็น 3 กลุ่ม (กลุ่ม A เกณฑ์คุณภาพระดับ 4 ขึ้นไป กลุ่ม B เกณฑ์คุณภาพอยู่ระหว่างระดับ 3 ขึ้นไป และกลุ่ม C เกณฑ์คุณภาพต่ำกว่าระดับ 2)
 - สพป.พช.1 พัฒนาสถานศึกษากลุ่ม A เพื่อพร้อมรับการประเมินให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง
 - สำหรับสถานศึกษากลุ่ม B และ C นั้น ให้ดำเนินการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเมื่อพร้อมรับการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง ให้สถานศึกษานั้นส่งใบสมัครไปที่เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอรับการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงได้
 - สพป.พช.1 ร่วมกับสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบและศูนย์การเรียนรู้ฯ ในเขตพื้นที่การศึกษา หรือเขตพื้นที่ใกล้เคียง ใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงานและเป็นพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาทั่วไป ในการพัฒนาสู่การเป็นสถานศึกษาพอเพียง หรือพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - สพป.พช.1 ดำเนินการประเมินสถานศึกษาทั่วไป ให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง ตามเกณฑ์ขั้นตอนที่ ศธ. กำหนด
 - สพป.พช.1 ร่วมกับสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบและศูนย์การเรียนรู้ฯ พัฒนาสถานศึกษาทั่วไปในกลุ่ม B และกลุ่ม C ตามลำดับ

■ **แนวทางการประเมิน**

- การสังเกตสภาพภูมิทัศน์ / พฤติกรรมของบุคลากร / ชุมชน
- แบบสอบถาม/สัมภาษณ์
- การสัมภาษณ์ผู้บริหาร / ครู / อาจารย์ / นักเรียน / ผู้ปกครอง / ชุมชน
- การตรวจสอบร่องรอยเอกสาร เช่น แผนปฏิบัติการ แผนยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการ คำสั่งแต่งตั้ง เอกสารประกอบ บันทึกการประชุม สรุปรายงานผลการดำเนินงาน แผนการจัดการเรียนรู้ ภาพนิ่ง/ วิดีทัศน์ เอกสารการระดมทุน การให้ความร่วมมือ การประสานงาน การสร้างเครือข่าย สื่อนวัตกรรม การวิจัยพัฒนา การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

8. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ประเมินสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวชี้วัด ได้แก่ การดำเนินงาน 4 ด้าน ตามแนวทางการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2550-2554) กระทรวงศึกษาธิการ และด้านที่ 5 คือ ประเมิน ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย
- องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ
- องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ
- องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน
- องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 องค์ประกอบ 15 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน
- องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 2 องค์ประกอบ 7 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล

5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ 4 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา
- องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา
- องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา
- องค์ประกอบที่ 4 นักเรียน

สาระการเรียนรู้ประกอบการประเมินแต่ละช่วงชั้นการศึกษาขั้นพื้นฐาน*

ระดับชั้น	สาระประกอบการประเมิน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3	<ol style="list-style-type: none">1. ผู้เรียนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า2. ผู้เรียนรู้จักการออม มีวินัยในการใช้จ่าย3. ผู้เรียนสามารถบอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว เช่น ทำบันทึก รายรับ-รายจ่ายของตนเอง4. ผู้เรียนวิเคราะห์การใช้จ่ายของตนเอง และสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	<ol style="list-style-type: none">1. ผู้เรียนสามารถระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ2. ผู้เรียนรู้สิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค3. ผู้เรียนสามารถอธิบายและประยุกต์หลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน4. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน เช่น การประหยัดพลังงาน-ค่าใช้จ่ายในบ้าน การใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น5. ผู้เรียนรู้วิธีใช้และประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้น	<ol style="list-style-type: none">1. ผู้เรียนสามารถอธิบายความเป็นมา หลักการ ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อสังคมไทย รวมทั้งประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิต2. ผู้เรียนสามารถเสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามหลักเศรษฐกิจ4. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6	<ol style="list-style-type: none">1. ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ เช่น การพัฒนาประเทศในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและการบริการ2. ผู้เรียนประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว3. ผู้เรียนสามารถสำรวจวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา กำหนดแนวทางแก้ไขการพัฒนา ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

* อ้างอิงตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงแต่ละชั้นปีจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

9. รายการประเมิน และเกณฑ์คุณภาพ

รายการประเมิน และเกณฑ์คุณภาพ สถานศึกษาแบบอย่างการจัดการกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(สถานศึกษาพอเพียง)

การประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) เป็นการประเมินระดับคุณภาพ/การปฏิบัติของสถานศึกษา ใน 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวชี้วัด ซึ่งระบุใน เครื่องมือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2554-2561 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รายการประเมินด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย (4 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ (4 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ (4 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป (2 ตัวชี้วัด)

รายการประเมินด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน (4 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4 ตัวชี้วัด)

รายการประเมิน ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบ 15 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (5 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน (6 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (4 ตัวชี้วัด)

รายการประเมิน ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล (3 ตัวชี้วัด)

รายการประเมิน ด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด

- องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา (1 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา (1 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา (5 ตัวชี้วัด)
- องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน (5 ตัวชี้วัด)

- รายการประเมิน ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย
- องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย (4 ตัวชี้วัด)**
- ตัวชี้วัดที่ 1 มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี
- ตัวชี้วัดที่ 2 ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา
- ตัวชี้วัดที่ 3 ติดตามผลการดำเนินการ ตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา
- ตัวชี้วัดที่ 4 นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
- องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ (4 ตัวชี้วัด)**
- ตัวชี้วัดที่ 5 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน
- ตัวชี้วัดที่ 6 ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน
- ตัวชี้วัดที่ 7 ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน
- ตัวชี้วัดที่ 8 นำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การเรียนการสอน
- องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ (4 ตัวชี้วัด)**
- ตัวชี้วัดที่ 9 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวชี้วัดที่ 10 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวชี้วัดที่ 11 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวชี้วัดที่ 12 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป (2 ตัวชี้วัด)**
- ตัวชี้วัดที่ 13 บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ตัวชี้วัดที่ 14 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการอยู่อย่างพอเพียง

10. เอกสารอ้างอิง

1. คู่มือประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ: 2554
2. คู่มือประเมินและเกณฑ์คุณภาพ สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ปี 2554 เป็นต้นไป ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ กรุงเทพฯ : 2554
3. บทเรียนจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ฉบับสังเคราะห์), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ : 2559
4. เอกสารประกอบอบรมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับศึกษานิเทศก์ ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ. ปี 2560

เครื่องมือประเมิน
สถานศึกษาแบบอย่างการจัดการกระบวนการเรียนการสอน
และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(สถานศึกษาพอเพียง)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อสถานศึกษา.....สังกัด
- เลขที่ถนน.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-MAIL.....
- ชื่อ - สกุล ผู้บริหารสถานศึกษา.....
- สังกัดสถานศึกษา
 3.1 กระทรวงศึกษาธิการ
 3.2 สังกัดอื่น (โปรดระบุ)
- ระดับการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษา และสังกัดในพื้นที่

ระดับการศึกษา	รูปแบบการศึกษา	การบริหารจัดการสถานศึกษา	สังกัดในพื้นที่
☐ 1. การศึกษาในระบบ	☐ 1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น..... ถึงระดับชั้น..... ☐ 2. อื่นๆ (โปรดระบุ)	☐ 1. ของรัฐ ☐ 2. ของเอกชน	☐ 1. สพป. สพม..... ☐ 2. เอกชน ☐ 3. อปท. ☐ 4. กทม. ☐ 5. ตชด.

ตอนที่ 2 ข้อมูลการประเมิน (5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวชี้วัด)

โปรดทำเครื่องหมาย ช่องระดับคุณภาพการปฏิบัติ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพ	ไม่มี	ระดับคุณภาพปฏิบัติ			
		0	1	2	3	4
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด)						
1. นโยบาย	1. มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี					
	2. ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา					
	3. ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา					
	4. นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
2. วิชาการ	5. มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน					
	6. ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน					
	7. ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน					
	8. นำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
3. งบประมาณ	9. มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	10.ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	11.ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพ	ไม่มี	ระดับคุณภาพปฏิบัติ			
		0	1	2	3	4
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด)						
1. หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกระดับชั้น					
	2. มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
	3. มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
2. การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน	4. มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น					
	5. คุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ					
	6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ					
	7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
3. สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	8. จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอน					
	9. จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	10. ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
4. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	11. จัดทำเครื่องมือ และ วัดและประเมินผลที่หลากหลาย และ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	12. ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพ	ระดับคุณภาพปฏิบัติ					
		ไม่มี	0	1	2	3	4
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (3 องค์ประกอบ 15 ตัวชี้วัด)							
1. การแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	1. มีกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	2. จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	3. มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหา/พัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	4. ติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	5. นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ							
2. กิจกรรมนักเรียน	6. มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนให้อยู่อย่างพอเพียง						
	7. จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	8. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	9. มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	10. ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	11. นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ							

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัดเกณฑ์คุณภาพ	ไม่มี				
		0	1	2	3	4
5. ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ (4 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด)						
1. สถานศึกษา	1. คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
2. ผู้บริหารสถานศึกษา	2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
3. บุคลากรของสถานศึกษา	3. บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	4. บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	5. บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์					
	6. บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ					
	7. บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
4. นักเรียน	8. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา					
	9. ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ					
	10. ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม					
	11. ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม					
	12. ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม					
คะแนน รวม/เฉลี่ย องค์ประกอบ						
คะแนน รวม/เฉลี่ย รายด้าน						

ข้อสังเกตของผู้ประเมิน : ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

จุดเด่น/ข้อควรปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คะแนน รวมทั้งหมด/เฉลี่ยทุกด้าน

(ลงชื่อ)ผู้ประเมินที่ 1
(.....)

ตำแหน่ง.....สังกัด

(ลงชื่อ)ผู้ประเมินที่ 2
(.....)

ตำแหน่ง.....สังกัด

(ลงชื่อ)ผู้ประเมินที่ 3
(.....)

ตำแหน่ง.....สังกัด

(ลงชื่อ)ผู้ประเมินที่ 4
(.....)

วันที่เดือน.....พ.ศ.